

Majd elvisz magával.

A piczi viskóra,
Melyet oly szelíden
Szokott átölelni
Nyárban a fa lombja,
A gondviselésnek
De kevés a gondja,
De kevés a gondja!

— Az a piczi lányka,
Az a gyöngye természet,
A vén „nad anónak”
Beteg-ágya mellett . . .
Beteg-ágya mellett.

„Szép angyalkám, lelkem
— Szól a beteg tompán —
Ott ül a kis Jézus
Az Istennek jobbján,
Az Istennek jobbján.

Édes violám, én
Elmegyek az égbe . . .
Hiába, hiába!
Pihenni kell végre,
Pihenni kell végre! . . .“

— A piczike lányka
Rózsajakával
Mosolyg s kérve kéri:
„Nad anó, nad anó!
Vigyen el magával,
Vigyen el magával!”

„Az ám, az ám édes,
Ha elvihetnélek!
— Nem, most nem vihetlek;
Majd eljövök érted,
Majd eljövök . . . érted!”

— — És elszáll a lélek.
A két szem lezárul,
„Alszik a nad anó,
Nem tud már magáruul,
Nem tud már magáruul.” . . .

Bejön a szomszédból
Egy jólelkű néni,
Körül néz, s hogy gyász van
Azonnal megérti,
Azonnal megérti.

— „Meghalt! Valjon mi lesz
E piczi árvával?” —
„Égbe megy nad anó,
Hanem eljön értem
S majd elvisz magával,
Majd elvisz magával.”

A véletlen a drámában.

Steiner Oszkártól.

Minden, ami a földön történik, szükségképi. A lángfarkú üstökös gyors röptétől kezdve a földön vonagló féreg lassu mászásáig, minden alá van vetve bizonyos törvényeknek, melyek fel vannak jegyezve a természet nagy könyvében, melyek alól nincs menekvés, nincs kibúvás, melyeknek előbb vagy utóbb véghez kell menni s be kell teljesedni osztatlanul és megmásíthatatlanul. Minden tünemény, a legnagyobbtól a legkisebbig, e törvényekre vezethető vissza és ezekből fejlődik, mint az okozat az okból. Minden tüneménynek meg van a maga indító oka, melyből szükségkép és okvetetlenül következik. Szükségképi és véletlen kizárják egymást; ha pedig a világ egyes egyedül a szükségképinek színhelye, úgy a véletlen le van onnan szorítva Tárgyilagos véletlen tehát tulajdonkép nincs is. És amit mi véletlen alatt értünk, az szükségképi, melynek indító okát nem ösmerjük, vagy ha ösmerjük is, úgy azt se elősegíteni se gátolni képesek nem vagyunk. A véletlen és szükségképi tünemény között a különbség az, hogy az utóbbinál az okkal tisztában vagyunk, míg a másiknál az ok ösmeretlen, vagy ösmerve azt, a z o n v á l t o z t a t n i a k a r a t u n k h a t á s k ö r é n k i v ü l v a n. Ilyen értelemben kell venni e kifejezést. A véletlen nem objectiv; a véletlen tisztán subjectiv. Az individumok szerint változik azon esetek száma, melyeket véletleneknek tartunk. Minél magasabb műveltségi fokon áll valaki, annál szélesebb látköre, annál kisebb számban lesznek a tünemények, melyeket okadatolni nem tud, melyeket pusztán esetlegeseknek tart. A véletlennek az életben nagy befolyása van; gyakran az ember csak gyöngé játékszer a sors kezében, melyet ez mint a csintalan gyermek majd szeretetteljesen dedelget, majd kedvetlenül eldob. Mindjárt első lépésünk már véletlen. Nem pusztán esetleges-e az: hogy fényes palotában bíbor és bársoy között vagy fedetlen kunyhóban éktelen rongyok között látunk napvilágot; hogy szabad európai polgárnak vagy a társadalomból kizárt páriának születünk? Már élünk első percében a sors hatalmába jutottunk és ebből ki nem szabadulhatunk. Akaratunk által annak hatalmát korlátozhatjuk, de teljesen meg nem semmisíthetjük és jövőnkbe lépten-nyomon belejátszik a sors szeszélye, a véletlen.

Ennyit a véletlenről általánosságban. Vonjunk most körülötte szűkebb korlátokat és lépünk közelebb feladatunk tulajdonképeni tárgyához, a véletlen fejtegetéséhez, mint tragikai motívhoz. Foglalkozunk tehát a véletlenel a tragédiában.

A dráma az élet tükre, mond Kölcsey. Ha a dráma az élet tükre és a véletlennek az életben lényeges szerepe van, úgy ebből következik, hogy a drámában a véletlennek is képviselve kell lenni. Ez az ellenfél okoskodása. E következtetés azonban csak úgy volna helyes, ha a dráma az életnek hű képe volna és minden egyes vonását visszatükrözné. De a hű tükrök sorsa nem a legjobb. Emlékezzünk csak az orosz czárnőre, ki vénségében is szép akart maradni és megsemmisíté tükrét, mert az arcvonásai közt a ránczokat is felmutatta. Így jár a hű tükrök; így jár e földön minden igazság. Ily

sorsban részesülne a dráma is, ha a jelen társadalom undok Medusa fejét akarná lefesteni. A dráma nem való képe a világnak; a dráma eszményit, idealizál. A költészet kohójában a világ keverékéből kiválik külön a tiszta ércz, kiválik külön a salak. A szín aranyat értékesítjük; a salakot elvetjük. A véletlen is ezen salak közé tartozik s tartozik pedig azért, mert ellenkezik a tragédia lényegével és ennek tendenciájával. Hogy mennyiben és miben tér el, azt rögtön látni fogjuk, ha a dráma fogalmával e szempontból is bővebben foglalkozunk. A tragédia lelki-küzdelmet és cselekvényt ábrázol. Egy vagy másik jeles tulajdonokkal felruházott hős törekszik bizonyos cél felé; ezen törekvésében gátolja vagy öntermészete, vagy egy más hason-törekvésű ember, vagy az egész emberiség, a világrend; a hős és az akadály között élet és halálharcz fejlődik ki; a hős gyarló emberi voltánál fogva botlik, elbukik és a hullámok összecsapódnak feje fölött. A hős áldozatul esik. De kell, hogy a hiba, mely a hős vesztét maga után vonja, a jellem folyománya legyen és indokolását a hős természetében lelje. Kell továbbá, hogy a dráma minden egyes személye, mint nyitott könyv feküdjék a néző szeme előtt, melyben az minden nehézség nélkül lapozhat. Kell, hogy ösmerje a néző a szövevény minden egyes szálát, minden személy jellemvonásait, minden mozgó kerekét, minden indító rugót, és hogy a hős minden szavát, minden mozdulatát, minden tettét a rugók és kerekék összehatásából ki tudja magának magyarázni. Szóval a tragédiában mindent a hős jelleméből kell kifejtetni, kell indokolni tudnunk. Indokolás és véletlen pedig egymás mellett meg nem férnek. A dráma az indokolt cselekvények helye, a véletlen onnét ki van zárva. De nem egyeztethető össze a véletlen még a tragédia tendenciájával sem. A tragédia célja a léleknek felemelése a közélet gondjainak porából magasabb régiók felé, azt lelkesíteni s buzdítani. A tragédia kiválasztott férfiakat mutat be kik erejükbe bizva szembe szállnak a halállal; boldogságuk feláldozása mellett küzdenek önmaguk és a világrend ellen; s erkölcsileg diadalmaskodnak. A látvány mindenesetre lelkesítő a nézőre és az emberiség e kiválasztottjainak küzdelme okvetlenül emeli bennünk az emberi akaratba és erénybe vetett bizalmat. Mint változik e bizalom s büszke önértzet rögtön kétségbeeséssé az által, ha a véletlennek befolyást engedünk, ha a hőst nem önhibája, hanem a sors irigysége teszi tönkre. A hallgatón a levertség és a fatumban való megnyugvás vesz erőt. Azt érzi, hogy minden küzdelem hiábavaló; az embernek el kell veszni, ha a sors úgy rendelte; az ember csak sajka, melyet ideoda hány, vet a végzet hatalmas árja; csak felhő, melyet kényökedvők szerint hajtanak magok előtt az élet viharai. Az emberi gyöngegség érzete pedig nem lehet kedvező az emberre; elégedetlenné teszi erőivel és képességeivel; elégedetlenné szűk hatáskörével; keblében a keserűség ver gyökeret; nem akar többé daczolni a legyőzhetlen sorssal, megkötözött kezekkel engedi magát a fatumnak át. Ennyire káros hatása a véletlen és mégis alig van a világirodalomban drámaíró, ki egy vagy másik művében e hibát el ne követte volna. Elkövette ezt Euripides Iphigénia Aulisában; e hibába esett a dráma nagymestere Shakespeare ép legátgondoltabb tragédiájában „Hamlet”-ben,

midőn a királyfit az Angliába siető hajóról a kalózok véletlen támadása által szabadítja meg. Elkövette ezt a francia romantika zászló-tartója, Hugó Victor is, „Ruy Blas“ című drámájában, midőn a bonyodalmat az által oldja meg, hogy Don César de Basan Madrid városa tisztos rendőrsége által üzöbe véve, a főváros nagyszámu ké-ményei közül kiválaszt magának egyet, erre felkapaszkodik, alá száll és Ruy Blas szobájába jut, itt Ruy Blasnak vélelik, és ez Ruy Blas vesztét okozza.

(Vége köv.)

Talált levelek.

VI.

— 1854. márczius 25.

Mélyen tisztelt grófhölgy!

A mondottakból beláthatja, hogy e földön csak az lelhető föl boldogságát, kinek keble szivoltárán a religio tiszta érzelme lángol. Higyen nekem: az embernek nincs boldogítóbb kincse ennél.

Minden boldogság egyetlen forrása az erény és minden erény egyetlen kútfeje az Istenszeretet. — Kinek szivéből e szent a domány hiányzik: mindaz, a mit önboldogítására keres, csak olyan, mint a pohárban tartogatott virág, mely szép és jóillatu lehet, de gyöke nem lévén, azért nem is tartós. E szeretet belső világunkban a nap. Csak e szeretet tárja fel. Ön előtt is a szivbéke templomát, melyen kívül tartós boldogság nincs.

A religio kölcsönöz a nő lelkének fönséget, mely külsejében tiszteletet gerjeszt. Első tekintetre megismerhető azon hölgy, kinek keblében a religio szent virága virit; mert ez szendébb, lelkesebb, égtiszta szemében mennyei fényt lobogtat. A legszebb és legműveltebb nő is, ha vallástalan, csak rövid ideig fogja föntarthatni akár külseje, akár esze által gerjesztett érdekét.

Küzdés az ember élete a földön! mondja Jób, s midőn a szenvedések órái előrohannak: az ember, kivált a gyöngye nő, hová menekülhet biztosabban, mint a religionak védszárnyai alá, hol a küzdésre erőt, üldözés ellen ótalmat talál? A legjobb szivet is megronthatja a világ, ha csak a vallás nem őrzi, s azért a nő le nem mondhat a vallásról soha, vagy ha lemondott: erénye rendíthető alapon áll!

Egy gyöngye van a hölgykebelnek, irám III. levelemben, s e gyöngy a szeplőtelen ártatlanság, melyet a religio üdvözítő szelleme védhet meg az élet viharai és kísértetei között. Azért kérem, ragaszkodjék hozzá élete vidám és bánatos napjaiban. Az legyen életeleme, melyből és melyben éljen. Csak vallásbuzgó hajadonból válik a nő, ki fel is fogja, örömmel és türelemmel is teljesíti hivatását.

Isten a jólelkü embernek adja a vigasztalást, hogy e földön tisztán örvideni tudjon. A romlott szivü embert ugy képzeltetni, mint a kinek nyugtalan álma van, éppen a nyugalom karjaiból riad fel.

A jó sziv koronája a religio, hol ez nincs: ott jó sziv sem lehet, és hol jó sziv nincs: ott boldogság sincsen; mert religio nélkül mi egyéb az ember, mint lelkesedett gép, melynek az a szerencsétlen előjoga van, hogy szabadon esztelenkedjék. A religio az a kimeríthetetlen forrás, melyből az élet örömeit, édeségeit meríthetjük. Hiven őrizzék tehát keble szentélyében ezen égi kincset.

Magyarnak szült anyám . . .

Magyarnak szült anyám
 E földön engemet;
 E büszke öntudat
 Dagasztja keblemet.
 Agyamban gondolat,
 Szivemben honfi hév;
 Magyar! e szó nekem
 Oly szép, oly büszke név!

E névben egyesül
 A testi, lelki szép;
 E névért lelkesül
 A régi szittya nép.
 Ez fényünk, mindenünk
 Mi épen megmaradt,
 A lét nagy tengerén
 Viharzó vész alatt.

S ha bár meg nem töré
 A rontó vész, vihar,
 Még egyre küzd e nép
 A sors hullámival . . .
 Oly édes: oly nehéz
 A létért küzdenünk, — —
 Szüntesd villámidat
 Haragvó Istenünk!

Jön, jön még egy idő,
 Már mesze sínes talán;
 Midőn uj nap derül
 Győzelmünk hajnalán!
 Ah! mert hiába csak
 Nem éghet ennyi láng; — —
 Nagy és szabad leszen
 Örökre szép hazánk!

Miként a napsugár
 Mosolygó kék eget,
 E vágyó érzemény
 Heviti keblemet.
 Ah! süssön mindenütt,
 Egünk ily napja ránk;
 Nagy és szabad legyen
 Örökre szép hazánk!

Az égen nap nem ég
 Oly hön, szünetlenül,
 Mint érted szép hazám
 E honfi szív hevül!
 Mosolyg, — vagy vést üvölt
 Földednek sorsa rám;
 Én hozzád hű vagyok,
 Magyarnak szült anyám!

Kántor Imre.

A könnyelmű fiu.

— Höcker Gusztáv elbeszélése. —

Fordította: Magyar Dávid.

I.

„Béke, béke és még sem béke.“

(Folytatás.)

Boldog volt Bárknyi uram kedvence, anyja halála után ő pótolta anyját. Mint kis gyermek már sok elmésséget tanusított, minden perczen tudott valami nevetetőt mondani, mindenre tudott csattanó választ adni, a mi atyját szerfölött megörvendeztette. Első gyermeke volt s e miatt a szó szoros értelmében elkényeztette, s mivel arcz vonásai elütöttek testvéreitől, arra a szörnyü gondolatra jött Bárknyi uram, hogy fiából nagy urat fog nevelni.

Célját elérendő, Bódogot alig 7 éves korában nevelő-intézetbe adta. De hogy idejekorán beleszokják az előkelő életbe, egy tekintélyes családban bérelt számára ellátást, s szívesen fizette a magas bért.

A városi élet, számos multságával és élvezetével, Bódog urfinak kitünően tetszett, de a latin nyelv már éppen nem; a négy deklinációt és öt konjugációt — halálos elleneinek tekintette, melyek miatt nem egyszer volt kénytelen vérző szívvel hon ülni, esetleg igénybe venni az előadó tanár szives vendég-szeretét. Ha ő tőle függött volna, a latinnak csak egy deklinációja lett volna s a mi a szókat illeti, Bódog uram meghagyta volna a magyar kifejezéseket legfeljebb egy „us“ vagy „um“ szócskát tett volna hozzá, pl:

Akkarus aus latinius nyelvus Bódolus nagyus örömeus tettes volnaus.

A szomoru következmények nem vártak sokáig. Bódog majd minden osztályt ismételt s csak drága, külön órák segítségével sikerült neki a zárvizsgákat letenni. Az egyetem ugyan-e városkában volt. Itt Bódog még jobban elhanyagolta magát, az előadásokat nem látogatta, legtöbb idejét az „Oroszlán“-hoz címzett kávéházban töltötte.

Már régi dolog az, hogy ha valaki nagyuri szerepet akar játszani, ahhoz pénz kell; — Bárkonyi uram igen sűrűn volt kénytelen megtakarított pénzéhez nyulni, hogy kedvencének vágyait kielégíthesse.

Nem egy fájdalmas sóhajt csalt ki szemeiből a tekintélyes pénz látása, de a gondolat, hogy kedvencéből valaha nagy ur lesz, eloszlata aggodalmait és megkönnyebbült szívvel adta postára a pénzt.

Utóbbi időkben úgy intézte a pénz küldését, hogy senki se legyen jelen, mert András, a legifjabb fiu, élénk szemrehányást tett neki, mondván: „ugy látszik atyám, elfeleded, hogy én is fiad vagyok, s mi is igényt tartunk vagyonedra“; fölösleges talán mondani, hogy Bárkonyi uram sem maradt adós a felelettel, de ez időtől kezdve úgy intézte a pénzküldést, hogy senki se tudjon felőle.

Elbeszélésünk elején Bódog urfi is haza érkezett, fején a legujabb divatu kalapot, vállain pedig egy tarka kendőt viselve, melyről büszkén állítá, hogy valódi francia gyártmány. Atyja örömmel, testvérei pedig látható boszankodással fogadták.

„Atyám,“ mondá Bódog, „néhány száz tallerra volna szükségem.“

A tekintélyes pénz-összeg említése rossz kedvet okozott s az atya így szólt fiához:

„Valóban fiam, már nem győzlek pénzzel. Épen most, az aratás idején állsz elő követeléseiddel, midőn jól tudod, hogy ilyenkor minden krajczárnak száz helye van.“

„Ejnye apám,“ szólt a fiu, „hát ezért boszankodsz? hisz oly csekélység az, a mit tőled kérek; ha én a te helyedben vagyok, azonnal kifizetem.“

„Ugy beszélsz a mint érted“ mondá Bárkonyi uram mogorván.

„Jól van,“ mondá Bódog, „igy nem marad más hátra, mint a városban kötött ismeretségeimet felbontani, mert csak elgondolhatod, hogy pénz nélkül oly termekben mint Tikosy rendőr-tanácsos, stb. nem mutatkozhatom.“ A ravasz fiu ezek említésével csak Bárkonyi uram hóbortjainak hódolt, mert nagyon jól tudta, hogy ezen urak nagy tekintélyben állottak atyja előtt.

„Jól van, jól van, hisz nem mondtam én azt komolyan. Legyen akaratod szerint, de ne szólj testvéreidnek.“

Ebben a pillanatban fordult az udvarba egy jól megrakott szekér, melyen Teréz még egy más leánnyal állott, míg András a lovakat hajtotta.

„Szent ég,” mondá Bódog, „ugyancsak izzadsz András.” — András sem maradt adós a felelettel: „Meghiszem azt,” mondá „mert a városban napot lopni, vagy itt dolgozni, az nem mindegy.”

„Ez azután igazi paraszt gorombaság” mondá nevetve Bódog. — „A ki nálatok nem izzad, mint a ló, az nem is dolgozik; hej, csak egy sort kellene latinra fordítani, majd meglátnók, hogy ki a legény a talpán.”

„Nemde Bódog ur, a dolog alatt a naplopást érti?” volt András válasza.

Már-már kitörő félben volt a viszály, midőn Bárkonyi uram elszólitotta Bódogot s csak bent, a tiszta szobában figyelmeztette őt arra, hogy zabolázza meg máskor száját huga s fivére jelenlétében.

„Eh mit,” kiáltá Bódog. „én nem félek tőlük, de különben is oly kihívón viselték magukat velem szemben, hogy kénytelen vagyok ezen az uton szerezni magamnak elégtételt.”

„Igen,” mondá busan Bárkonyi, „ti hárman vagytok, kik a levesbe főztök, nekem pedig meg kell azt ennem. Ha tudnád, mit kell nekem miattad szenvednem!”

„Elég rossz, hogy eltüröd.”

„Megint csak a te ostoba kifogásaid,” mondá komolyan az atya, „jól tudhatod, hogy ha az ember egyszer abba a korba jut, a melyben én is vagyok, nem bir már dolgozni, mint ifjabb éveiben; András és Teréz nagy segítségemre vannak; gondolj csak arra, hogy ha ők nem lennének, fogadott cselédekkel kellene tartanom, kik lépten-nyomon meglopnanak s így előbb utóbb koldusbotra jutnék. Tudják és érzik ezt ők, mert máskülönben nem lennének irányomban oly szájasok. — Minő szépen összeférhetnétek ti egymással; pedig most úgy éltek mint „kutya és macska”.

„És kik a hibásak,” mondá Bódog, „mint András és Teréz!? Gyűlölnék minden ok nélkül, csak azért, mert engem az ég urnak teremtett, míg ők kénytelenek földmivelők maradni.”

„Fiu,” szóla Bárkonyi haragosan, „ne halljam többé, hogy a földmivelőket gyalázod; tudod-e, hogy ha a földmivelő nincs, a városi urfi éhen hal; tudod-e, hogy ha atyád nem küzdött, nem szenvedett volna mint földmivelő, most te nem tanulhatnál, hanem magad is az lennél Bizonyítványaid után ítélve, különben ugy sem sokra haladtál.”

„Gyanítottam rögtön, hogy a régi dal újból kezdődik. — De ezt Teréz kisasszony sugásainak köszönhetem.”

„Hagyj fel a gunyolódással,” mondá Bárkonyi, „legalább az utolsó napot töltsük el békében; — különben” folytatá lassu hangon, nem tudhatjuk, mikor leszünk ismét egyedül, s ezért most adom át a pénzt;“ ezzel felkelt, kinyitotta a szekrényt, azután egy csomag bankjegyet és egy tekercs aranyat olvasott le az asztalra.

Alig volt kész a pénz-olvasással, az ajtó kinyílt s András és Teréz léptek be a szobába. — Az igazat megvallva, Teréz élt a

gyanupörrel, az ajtónál leskelődött, s mihelyt a pénz csörgését hallotta, bátyja után sietett s a mint látjuk, éppen jókor léptek be.

„Nagyon helyesen, atyám,“ mondá András, „ideje már, hogy új vonómarhákat veszel, mert a mostaniak nem igen tartják már ki soká.“

„Nem szándékozom ezen a pénzen új marhákat venni“ adá válaszul Bárkonyi zavartan.

„Ugy,“ szóla András tettetett bámulattal, „talán másképp gondoltad meg magadat?“

„Nem,“ felelt Bárkonyi zavartan, „ne törődj az én dolgaival.“

„De András,“ szólt közbe Teréz, „hogy is gondolhatsz ilyet, hisz ez ennek a gyönyörűséges diákokskának van szánva.“

„Mi, igaz ez, atyám?“ kérdé András.

„Ugy van“ mondá Bárkonyi.

„Elég rosszul teszed atyám, hogy a pénzt ilyen könnyelműen elfecsérel.“

Kinos csend állott be. Bárkonyi uram fehér volt mint a fal, s dühös pillantásokat vetett Andrásra; haragja csillapultával megparancsolta Bódognak, hogy seperje be a pénzt.

(Folytatása következik.)

Népszokások.

Irta: Csikós Mihály.

II.

Eljegyzés.

Borotvás János a környék legelső gazdái közé tartozik, illő tehát, hogy az eljegyzés is kellő fényvel történjék meg. Megvolt rá hiva sógor, koma, minden atyafi, felső alsó szomszéd. Elis jöttek a vendégek, a házi gazda alig győzte őket elfogadni. Volt beszéd, előre való jó kívánás s ezeket mind végig kellett hallgatni, még felelni is rá, hogy egynek se legyen panasza, hogy őtet meg se látják.

— Adjon isten jónapot szomszéd!

— Adjon isten!

— Megjöttünk a maga szives meghívására.

— Nagyon jól tették, különben úgy is elhozattam volna kelme-
teket. — Hát a Kapás sógor is megjött!

— Meg bizony a mi urunk Krisztusunk segedelmivel. Itt aztán Kapás sógor is kívánta a sok jó szerencsét, hogy elég lett volna három izben is, a minék a gazda alig győzte végig várni, gondolván magában, hogy ez is ajánlkozik. Ő is szives lett hozzá.

— Hát hogy vannak otthon!

— Mint már a mi hajlékunkban? Hát nagyon jól! Az anyjuk meg a Jóska nagyon egészségesek mint láthatja kelmed, a Pannikának már meggyógyult a szeme, a Rézikének már lepadt a félképe. De hát kigyelmeteknél? Ugy-e jól vannak, ugy-e bizony. A Pistika, a Mártonka

nem beteg, a kis Örzsikének megjött a zápfoga. Aztán a jószágokba sem esett baj?! . . . Itt aztán Kapás uram annyira belemelegedett, hogy még azt is megkérdezte, meg van-e a kaszakő, amit a múlt nyáron vettek.

Borotvás uram mindezekre tiszteletteljesen megfelelt, bevezette vendégeit szerény hajlékába, hol már a többiek elfoglalták helyeiket. Sokat keringélt már a bujdosó pohár, ami meghozta a vendégek beszélgetési kedvét, némelyik már nagyon beletalált nézni a pohárba, a nyelvnek nincs már meg az a rugékonysága, még Gonda Jóskaénak sem, de azért nem enged a negyvennyolczból.

Egyszerre megnyílik az ajtó, s bevezetik a menyasszonyt egy leány és egy legény. Tiszszerte szebb most mint volt, arczát a szemérmes pir szép rózsaszínűre festi. Odavezetik atyjához, kezét csókol neki, mely kézre az öröm és hála egy könnyecskéje gördült. Ezután a legény kiáll vele a közöpre, baljával a vőlegényt fogva:

Ime, itt a falu tisztos népe előtt,
Ki téged megösmert husz évvel ezelőtt,
Látja hogy illő vagy hitos házastársnak,
Eljegyezlek téged a szép Katiezának.

Mindnyájunknak itten az a kivánsága,
Hogy ne érjen véget szűtök boldogsága.
Rátok az életben sohse jöjjön szégyen,
Az unokátok is boldogságban eljen!

Egy hatalmas „Éljent“ kiáltott rá a vendégsereg, koczintva az eljegyzett pár egészségére. Ekkor a leány egy kendőt nyujt oda a vőlegénynek, jele hogy elvannak jegyezve: e l v a n n a k k e n d ő z v e. Előáll most a vezető leány is:

Halgass meg minket is szépséges hajadon,
Szivünknek csupán egy kivánsága vagydon,
A nagy boldogságban a mi vár im reád,
Leány pajtásidra emlékezzél reánk!

Örömtől reszketve sietett kezét fogni mindenki az új párral, nem maradt el a sok üdvkivánat sem.

Ezalatt már a lányok teljes számban megjelentek, ott susogtak az ajtó mögött, súgnak-búgnak, összehajtják fejeiket, onnét bírálgatják az új párt, deputálják a többi legényeket, kikkel talán saját kézfogójukat óhajtának megülni.

Kivülről is rázendíti Fáraó népe azt, melyiken a zsidók Mezopotániába mentek, csak ez hiányzott éppen, hogy az ajtó mögötti lányok előugorjanak segiteni a szobából minden mozgathatót kikapkodni, ami akadályozná a kétlépéset, kezdik ezen, végzik a kállai kopogóson meg a billegetőn.

(Folyt. következik.)

A fogoly.

— Pierre Jean de Berangertől. —

Repülő sajkádon, habok királynéja,
Hosszu vízhang zainál evezel dalolva.
A szelek lanyhák, a hullám halk és tiszta.
Az ég mosolyg, evezz habok királynéja.

Ily módon énekel rácszatain át
Egy fogoly, ki látja a legszebbik leányt
Mindennap hajózni hullámok tetején.
Melyek megütköznek a torony elején.

Repülő sajkádon, habok királynéja
Hosszu vízhang zainál evezel dalolva.
A szelek lanyhák a hullám halk és tiszta
Az ég mosolyg, evezz habok királynéja.

Engem elfogtak már éltem virágában,
S elzártak ezen az ős lakatlan várban,
Mindennap várom az átutazásodat,
Miképp várom folyton szabadulásomat.

Téged a víz szépen s magasztosan hány vet :
Boldog vázat alkod a te hószin kebled.
Vitorláid kiknek engedelmeskednek ?
Zephirnek-e? vagy az édes szerelemnek ?

Mily remény élteti hát az én szívemet !
Te akarsz kimentni e várból engemet ?
Szabad te általad! én követlek téged,
A boldogság ott van a másik part megett.

Te ké-edelmezel s úgy látszik, hogy szemed,
Szenvedésem csilló könnyekkel tölti meg.
Oh! olyan vagy te, mint esalfa Rény alakok
Te elhagysz, elrepülsz, én akkor meghalok.

A képzelgés tőlem hát elrabolatott !
De nem: mert te felém nyújtod gyengéd karod.
Csillagom, a mitől függ az én életem,
Csakis holnap fogsz te ragyogni érettem.

Repülő sajkádon, habok királynéja
Hosszu vízhang zainál, evezel dalolva.
A szelek lanyhák a hullám halk és tiszta,
Az ég mosolyg, evezz habok királynéja.

Terék Mátyás.

Egy szem ára.

— Elbeszélés. —

Irta: **Halasy Béla.**

III.

(Folytatás.)

Nanon, a mi kedves Nanonunk, — mert számtalanszor érdemelte meg e nevet, — két betegét ápolt házukban, két veszélyes beteget: Evelinet, ki önkivületben szenvedett és jó anyámat ki tisztá, de rémületes gondolatok által kizoktatott szüntelen a kettős aggodalom miatt.

Jól ismerte szilaj természetemet, mindennek daczára hitte, hogy a beszálló éj és az éhség haza fognak hajtani.

A kiállott izgalom után elhagyták őt is erői és késő éjjel — hirtelen várva visszatértemet, — álom nyomta el.

A következő napon aggodalmi megkétségződtek. Járt kelt szüntelenül, sehol nyugtot nem találva, s ha véletlenül atyám dolgait a szokottnál korábban elnem végzi, — Nanon már-már kétségbe esett anyámat illetőleg.

Valóban nem tudta kiért rettegjen inkább, kit óhajtsa előbb keblére szoritani, a felgyógyult Evelinet-e, vagy elveszett fiát?

Ti gyermekek korántsem vagytok képesek megérteni, mit tesz ez: „édesanya“! Ti nem tudjátok, hogy azon karok között az élet egy boldog álom, melyből akkor van ébredés, ha rólunk ama karok lehullanak. Ti nem bírjátok felérni eszszel, hogy az anyakeblen, annak forró tüze mellett nem ér az élet dermes tő fagya!

Boldogok ti, kiknek van „édes anyátok“!

Atyám Montpellieren át sietett családja tűzhelyéhez, tele vágygyal övéi után, tele örömmel azokhoz kiket szeret.

Háza rideg tájékát megpillantva fájdalmas sejtelem hullt szívére s ez előérzetében szállott le kocsijáról, mikor anyám helyett a virrasztástól sápadt arczu Nanon fogadta.

Egy hangot sem szólt a vén család. Szavait elfojtotta azon félelem és habozás mely szavakat kerestetett vele, hogy a szerencsétlenséget atyámnak tudtára adja.

— Szerencsétlenségnek kellett történnie házamban mondá atyám.

— Jól mondja uram, Isten nagy szerencsétlenséggel látogatott meg.

Atyámat e szókra sápadtság halványította el, — pedig ő egészséges arczu volt és piros.

— Beszélj Nanon, nem tudok tovább menni.

— Egyik veszélyen talán túl vagyunk már, szólt a kérdező.

— Mi történt hát?

— Evelin egyik szemét elveszté, betegen fekszik most, de az orvos megnyugtatót.

Atyám megfoghatatlannak tartotta a történeteket mikor végre belépve a beteg szobába siró anyámat megölelte és Eveline ágya mellett foglalt helyet.

A szemnek sötéten tátongó ürege kötéssel volt eltakarva, s így az egy ideig teljes rémségében nem volt látható atyám által.

Eltünésem is hamar szóba jött az eseménynel kapcsolatban, s itt anyámon ismét erős idegrázkódtatás vett erőt.

Teendőjét atyám az első pillanatban tisztán felismerte és tollat véve kezébe, egy levelet irt; ezután szolgálinak egyikét hívatta elő s a levelet következő szókkal adta át annak:

— Azonnal indulj, s e levelet a montpellieri rendőrfőnöknek add át. Keresd fel őt bárhol is és várd meg a levelet, melyet irni fog. Tedd ezt minél előbb s a választ is sietve hozd.

Megtekinté azután a szerencsétlenség színhelyét is, s bár minden tudva volt már előtte, a puska megpillantásakor fájdalmas önvád ébredt fel benne gondatlansága miatt. Ekkor emlékezett, hogy évekkal ezelőtt töltve helyezte a puskát a lomtár szegletébe, s ime annyi idő után boszulta meg magát az elővigyázatatlanság.

Visszatértekor együtt lépett a megérkezett orvossal Eveline szobájába. Az orvos megnyugtatónak találta a beteg állapotát, levette a szem kötését s elkészítvén az ujat, ismét maga helyezte a sebre.

Szegény kis Eveline arcának egész balfele erős gyuladásban volt Teljes mértékben tartott a láz de veszélytelenül, mert a csökkenés és lefolyás útján haladt. A betegnek csupán feltétlen nyugalomra és gondos ápolásra volt szüksége, nehogy a gyuladás a sértett idegek útján át ne hasson az ép szemre.

Szakadatlan jeges borogatás lett rendelve a tűzben izzó fejre.

Mialatt az orvos elhelyezte az új kötést, Eveline egy pillanatra felnyitotta szemét s gyöngye sóhaj lebbent el ajkain, miközben atyámat vette észre, hogy ágya mellett áll. Atyám azonban — kinek szeméből könyök törtek elő az anyyira szeretett gyermek szenvedéseinek láttára, — tovább lépett, de Eveline mintha visszatért volna öntudata, kis kezét nyújtá feléje.

Lehajolt atyám, hogy halvány ajkaira lehelje csókját. Jól esett ez a betegnek, mert mosoly önté el fehér arczát, azután lehunyta épen maradt szemét is.

Rendesen hamar vége szakadt az orvos látogatásának, rendeletei azonban kifogástalanul lőnek teljesítve Eveline egy perczig sem maradt egyedül: atyám és Nanon versenyeztek a leggyöngédebb ápolásban, s mindenesetre ennek tulajdonítható, hogy a beteg napról-napra kezdett ismét visszatérni az egészség állapotához.

Egy napon, mintha nehéz álomból ébredt volna fel, miután anyám letörlé Eveline homlokáról a forró s gyöngyöző veríték cseppeket, — tisztán és öntudatosan kezdé elbeszélni a fájdalmas esetét. Mindnyájan visszatartott lélekzettel hallgatták a vallomást, mely az egész meggondolatlan cselekményről levonta a leplet.

Midőn Eveline elvégezte halk beszédét, engem óhajtott látni.

Jóságát az egész ház tudta, ismerte őt mindenki, hogy atyám korholásai s fenytései alkalmával ő védett legbuzgóbban, ő engesztelte ki a haragvó atyát, daczára, hogy az elégtételt akarták neki nyújtani azon bántalmakért melyekben őt részesítettem.

Atyám kitérően válaszolt engem illető kérdéseire, hogy egyik rokonához küldött, honnét bizonytalan idő múlva térek ugyan vissza, de nem sokára.

Megnyugodott ezen a szegény, s csak arra kérte atyámat összekulcsolt kezekkel, hogy ne büntessenek engem, mert szentül meg van róla győződve, hogy az eset csupa véletlenségből eredt — még akkor is, ha részemről némi harag is járult hozzá azért, hogy rejtekemben megzavartattam.

Később erősen állította, hogy ő egy ép személynél is csak épen oly jól lát, mint annak előtte kettővel.

Közelgett Eveline teljes felgyógyulása.

Több mint két egész hét folyt már el ez esemény óta, s a rendőrség legkisebb nyomot sem fedezett fel hollétemről.

A rendőrfőnök levelében arról értesítette atyámat, hogy részletes személyleírásomat mindenegyes alantasának kiosztotta, s az egész vidékre ki lett terjesztve nyomozásom.

Mint tudod az előbb mondottakból, könnyen érthető, hogy mindez hasztalan volt.

Szegény atyám, ha csak sejtelve lett volna is arról, hogy minden kutatás meddő marad, bizonyára megkímélhette volna azon költségeket, melyekbe kerestetésem került.

Mit nem áldoznak azonban a szülők!

A nyomozást Franciaország határain túlra is kiterjesztették. Minden hasztalan volt. Arra senkisésem gondolt, hogy talán a tengeren vagyok, s miután nap-nap után mult a nélkül, hogy rólam a legkisebb tudósítást vették volna: atyám egy sötét gondolattal igyekezett kibékülni, hogy végzetem beteljesedett s az általam elkövetett bűn, felsőbb hatalom által lett megboszulva.

Elmult a tél is, elkövetkezett a tavasz, meghozta verőfényes napjait, zengő madarait, hullámozó vetéseit a nyár; ismét elérkezett az ősz, a szerencsétlenségnek évforduló napja, — melyen beteges anyám sokat sirt; — azután a tél, s én még mindig nem voltam feltalálható sehol.

Azt, hogy India partjain bámulom a forró földöv csodáit, az otthoniak közül, enyéim közül ugyan ki sejtette volna? . . .

Eveline lassankint beletörődött ép szemének használatába. Anyám sokszor fájdalmas mosolylyal szoritotta őt magához s így szólt:

— Megtudod bocsátani fiam emlékének Eveline, hogy szerencsétlenségednek ő volt okozója?

— Ha tudnám, — szólt a kedves gyermek, — hogy visszahozhatom őt karjaink közé ép szememnek árán, odaadnám ezt is érte.

Nem csoda, ha benne volt atyámnak is minden öröme. Csak éppen úgy örült ő egy szemével is minden nyiló virágnak, csak úgy elmerengett az uszó felhők változó színárnyalatain, csak úgy suttogott a fényes csillagokhoz, mintha lelkének mindkét tükörében ott lobogott volna az élet szikrája; pedig az egyiknek világa kialudt mindörökre . . .

(Folyt. köv.)

Bölcsödal.

A „Tenger álmai“ ezimü költői elbeszélésből.

*Kis madárka kora reggel
Fészkén mit csipeg?
„Hadd röpüljek, jó anyúcskám,
Hagy, oh hadd megyek!“
Kis madárka, várjad, várjad,
Mig erősb lesz piczi szárnyad:
— Igy hát vár, nyugton ül,
S aztán elröpül.*

*Kis babácska mint gyügyög
Kora reggel ágyán?
„Mint a kis madár, anyám,
Elröpülni vágyom!“
Kis babácska várjad, várjad
Mig erősb lesz piczi lábad
Egy kicsit alügyál,
S aztán röpülsz mint madár.*

[Angolból.]

Kacziány Géza.

Falusi vasárnapok.

IV.

Öregmama beszélgetése mélyen emlékembe vésődött, s minden kínálkozó alkalomkor megújult.

A hét folyamán látogatást kaptam. Egy ismerősünk jött el leányával együtt. Nagyon örültem, hogy játszótársam lesz, s valóban egész délutánom kellemesen tölt el. Egy kedves babát hozott magával, mely fekvő helyzetben szeméit behunyta.

Sokáig gyönyörködve nézegettem s birtokosa arra magyarázta, hogy talán szeretném birni. Felajánlotta, s kért, foj adnám el; de nekem öregmama szavai jutottak eszembe és nem fosztottam őt meg szép babájától; mert egyrészt szülői nem tudták s így nem egyeztek bele, másrészt abban erősítém magam ez által, hogy az enyéimmel eléged, jem meg.

Más is volt még e héten, a mi öregmamát eszembe juttatta; és pedig egy szomorú tapasztalás.

Vásott fiúk egy nagyon megviselt ruhába öltözött öreget kísértek végig az utcán, hahotázva és gunyolva.

Ősz haját a szél lengette. Egy vastag botra támaszkodva lassu léptekkel haladt, s talán e tehetetlen vénsége bátorította fel a lelketlen fiúkat, hogy bántalmazzák őt.

Igazán szerettem volna, ha ott terem köztük egy markos ember ki több jóra tanította volna meg őket.

Ez eseményeket vasárnap elmondottam öreg mamának is, a ki szintén nagyon sajnálatra méltónak találta e fiuk magaviseletét, s így szólt:

„Ama gyermekek csakis önmagukat gunyolták ki, s csak is önmaguk ellen követték el a bántalmazó és sértő hibát.

„Rólam és másokról láthatod, hogy fiatalok és erősek mindig nem maradhatunk, meg kell öregednünk. Azon fiuk is megfognak vénnülni, s így ugyanazt gunyolták ki most, a mi rájuk a jövőben vár.

„Sajnálni lehet őket, hogy oly szegények lélekben, — és hogy nem tudják tetteiket megítélni“.

Elhatároztam ezután, hogy még figyelmesebb leszek magamra, szigoruan fogom megbírálni minden tettemet. Azt hiszem, hogy erős akarattal még azok is megjavulhatnak, a kik egy és más dologban talán hibáznak; bár nem tudom, hogy van-e oly jó öregmamájuk mint nekem volt, a ki őket elhatározásukban segítené.

Azt az egyet sajnálom csak, hogy a falusi vasárnapokat egész életemben nem mindig élvezhettem így.

Halasy Béla.

Epigrammok.

Géza fejedelem.

Géza, ki honját műveltségre emelni törekvék,
Mind maga, mind neje, a szende Sarolta, Gyula
Vajdal leánya, keresztény volt: így népök is az lőn;
Mert Ottó papokat is küldé hazánkba azért,
Hogy a magyar nép ősi szokása lohadjon;
Mivelt és boldog nép legyen az, a miként
Lett a szelid Vajk bölcs kormánya alatt is.
Géza művét lovagok, mint jövevények ezek:
Hunt, Adedát, Pázmán és Venczelin egyre segíték;
Mély kegy s nagy birtok lőn a jutalmok ezért.

Szt. István király.

Vajk, aki István néven az első, szent vala és bölcs.
Kománytársá lévén szende Gizella neje.
Hogy bölcs, nagy vala, törvény- s rendje mutatja örökké:
Főpapság — urak és álnemes állapotú.
Mind megye, mind hadi intézménye ilyen vala rendben;
Várjobbágy, várnép, udvari s szolgál-cseléd.
Hádsereg állott: nemzeti és a királyi seregből
Már most mondhatjuk büszke tudattal im ezt:
Ezredik éve, hogy alkotmányunk fénye világít,
Melynek alapját rég ő maga adta nekünk.
Kár, hogy a trónra vizsály szállott át élete végén;
Jóvá tette utóbb: ezt a dicső, sók utód.

Csernus Geő.

Veterán tanférfiak arczképcsarnoka.

IV.

Suttág Ferencz,

kir. tanácsos, Krassó-Szörény-megye tanfelügyelője.

A temesvári katonai parancsnokságnál főnállott iskolatanácsosi állás 1871. végén megszüntetett és ennek helyére az 1872. év elején az országos cs. kir. tanfelügyelőség szerveztetett. Ez utóbbi állomásra, melynek székhelye Temesvár volt, Suttág Ferencz neveztetett ki.

Nem kevés erélyességre volt szükség — írja Berecz Gyula „Fehértemplom város tanügyének története“ című jeles művében — megkezdeni azon rendeletek alkalmazását, melyek a kérdéses terület nem minden részében találtak helyeslésre. Suttág erélyességgel párosult tapintatosságának köszönhető, hogy a volt katonai határvidék tanügye rövid idő alatt reorganizáltatott.

Később Suttág Fehértemplomra kir. tanfelügyelővé lett kinevezve. A legszelesebb hatáskörrel fölruházva folytatta működését, s oly tapintatossággal vezette hivatalát, hogy az annyi nyelvű és gondolkozásu elemeket is sikerült a magyar intézménynek megnyernie.

Az összes határvidéki tanügy (középtanodák, polgári és elemi iskolák) vezetése és ellenőrzése terhelve vállalt, csak fáradhatlan ügybuzgalma és kiváló tettejének köszönhető, hogy a napról-napra növekvő munkahalmazt oly szerencsésen sikerült elintéznie.

Suttág fehértemplomi tartózkodása alatt megalapította a volt határvidék területén mai nap is fennálló állami tanintézeteket. Rendezte a közs. iskolák tanügyét és azok viszonyát az egyes községekhez. Megalkototta a kerületi iskolatanácsokat, melyek fölügyelete alatt sikeresen működtek. Ezenkívül nem csekély befolyást gyakorolt társadalmi működése folytán is. Mint Fehértemplomban általános tiszteletben és közbecsülésben álló férfiú, megalakította a „Társas“-kört és tagja volt más humanus társulatnak is; mint ilyen, nemes missiója tudatában az egyes nemzetiségek közötti békés megférés érdekében igen sokat tett.

1876. augusztus havában a határvidéki tanfelügyelőség föloszlatott és az eddig hatáskörébe tartozó iskolák, a már előbb megállapított politikai beosztás szerint, az egyes megyékhez osztattak be.

Suttág Ferencz ekkor Krassó és Szörény vármegyék tanfelügyelőjévé neveztetett ki.

Mint e sok nemzetiség lakta megyék tanfelügyelője, Suttág igazán áldásos tevékenységet fejtett ki a magyar tanügy népszerűsítése és a magyar állameszme megkedveltetése körül. Érdemei e részben épp oly hervadhatlanok, mint a mily általános és őszinte a tisztelet és szeretet,

melylyel környezve van, nemcsak a megyék határain belül, de azon kívül is.

S z e n d e Béla honvédelmi miniszter temetésénél látta őt először a sorok írója; éppen meleg szavakban vett bucsut az elköltözött jelestdől, Krassó-Szörény vármegye közönsége nevében. Szép, imponáló alak, kinél méltóbbat aligha választhatott volna Krassó-Szörénymegye közönsége a bucsuztatásra. Beszéde mély benyomást tett a jelenvoltaakra, N é m e t h József cz. püspök remek szónoklata után is.

A magyarok istene éltesse őt még sokáig!

—y.

Arany mondások.

A közvélemény az a lát-hatatlan földi hatalom, melyet senki és mégis mindenki gyakorol, melyről nem tudjuk, hogy honnan jő, de a melyet mégis érezünk, mint a hideget és meleget, mely sohasem sérti becsér-zetünket, mégis fájhat szívünknek, mely sokszor igazságtalan s melyben mégis mindig van valami, mi lelkiismeretünk visszhangja.

G y u l a i Pál.

Tedd föl a vadkan fejére a ko-ronát, a sárban fog ő hömpö-lyögni a koronával is, mint azelőtt.

Z s c h o e k e.

A kiesiknek neheztelése és a na-gyoknak idegenkedése; a boszuállóknak mérge és az alávalóknak eselszövényei; barátaim visszavonulása és elleneim törekvése. minden nem térített el azon eljárási vonaltól, melyet mindig le-g-j o b b n a k láttam.

F o x.

Az embernek gondolatja, le-gyen tévedés vagy valóság — a zsar-nokok egyaránt vétkesek, ha megtá-madják.

C o n s t a n t.

Az ifjuság számára.

Egyveleg.

— Pályázat. A visszamaradt egy darab cs. és kir. aranyat — a régi föltételek mellett — újból kitűzzük jutalomként egy novel-lára. Pályázati határidő: július 15-ke.

— Kinevezések. Két örvendetes hirt közlünk t. olvasóinkkal: főt. H o r v á t h Pius, a kegyesrendiek helybeli házfőnöke, az ország-szerte ismert kitűnő szakferfiu, ki folyóiratunkat névtelenül már több-ször gazdagította nagybecsű cikkeivel, a helybeli főgymnazium igazga-tójává, s dr. F e r e n c z y József, fehértemplomi főgymnaziumi tanár, folyóiratunk kitűnő tollu munkatársa és egyik alapítója az orsz. köz-okt. tánc jegyzőjévé neveztetett ki. Éljenek!

— A szórakozottság volt egy társaságban a társalgás tárgya. Mindenki nagyot igyekezett mondani. Én ismertem egy szórakozott tudóst — ugymond egy ur — kinek kedves passiója volt a békák vérkeringésének tanulmányozása. Ezzel történt az az eset, hogy egy izben, amint a tó partján egy békának érverését figyelné meg chrono-meter órája segítségével: a műtét befejezése után balkezeiben tartott óráját dobta a tóba, s a békát gyürte zsebre teljes lelki nyugalommal. Az semmi! — kiált közbe egy másik tagja a társaságnak — ismertem én

ennél szórakozottabb embert is. Ezzel megtörtént egyszer az a bolondság, hogy estve hazament, saját magát fujta el, s a gyertyát fektette az ágyba.

— **Hugó Viktornak** mult számunkban közölt költeményébe jelentékeny sajtóhiba csuszott be, a mennyiben a legutolsó versszak második sorában „vig volt“ helyett „vig voltam“ lett kiszedve és a harmadik sor kétszer lett kinyomtatva. Sietünk e sajtóhibát helyrehozni.

Névnapi emléksorok.

A—i Bélának.

*Munkaköröd, a mely fáraszt,
A hazára áldást áraszt,
Kik szárnyaid alatt nőnek,
Fényt nyujthatnak a jövőnek.*

P—y Bélának.

*Meleg szív és nemes lélek,
Ruganyosság és erő,
A rózsák és tövisök közt
E kincsekkel törj elő!*

Lauka Gusztáv.

Egészségtani szabályok.

[A Halmay családból.]

VI.

„Minden érzékidre éber gondod legyen,
Nehogy e mulasztás fájó boszút vegyen.
Tisztasággal óvjad eshető bajoktól,
Nehéz kilábolni — ha már meg van — abból.
Tompá érzék mellett felényi az élet
Öröme, s napjaid' csak sinylődve éled;
Soh'sem nyered vissza ha egyszer elveszted,
Késő bú miatta bár emészti lelked.
Minden ép érzéket üdeség erősít,
Ne hagyj gondozatlan veszteni erőit;
Gyakori mosdás, ha a víz hideg és tiszta,
A gyöngülő erőt többször adta vissza
Gyakorold e mellett, hogy ne vessze élet:
Nem mivel az, ki nem műveli izlését.
Tul erős fény nem, de világ kell a szemnek,
Nehogy bármi ártson a gyöngye idegnek;
Érzékeny hallásod zajra, suttogásra,
Szinte utal gondos, buzgó ápolásra;
A sokféle illat műveli szaglásod,
Igazság ez, tedd csak: magad is belátod,
S tapintásod végre, ötödik érzéked:
— Mint a többit, — ezt is tisztasággal védjed!

Mennyi örömet hoz, mennyit ad az élet!
— Bárha terhére vál haladott vénséged, —
Ősz öregek, aggok, késő korban érzék:
Mily mérhetlen kincs az ép, erős öt érzék.“

Közli: Halasy Bél a.

Emlékkönyv-lapok.

Önmagunkat szeretni, annyi, mint Narcis szomoru szerepét játszani és hiu önbálványozásban meghalni az unalomtól. Csak akkor lehet utolérnünk azokat, ha megmérjük a távolságot, mely egymástól elválaszt. Ez nem kétségbeesés, sem irigység, hanem serkentés. Jegyezd meg!

Hasznos tudnivalók

— A délamerikai indusok testvéri szeretetéről és igazságosságáról a következő találó esetet beszélnek. Patapában bizonyos nemes és gazdag indián halt el, ki két fia és egy leánya részére eléggé szép örökséget hagyott. A két fítestvér közül az idősb magára vállalta, hogy a hagyatékra nézve három egyenlő részt fog megállapítani. Miután ez megvolt, öccséhez így szólt: „Válasszatok!” „Nem, nem viszonzák ezek, te bátyánk vagy; téged illet a választási elsőség.” „Igen, de mivelhogy, mond ez, én állapítottam meg a részeket, méltányos, hogy ti válasszatok, a melyik nektek tetszik az osztályrészek sorából. Az ifjabb fivér és nővér választának tehát. A megmaradt rész a legidősbnek maradt. Ennek osztályrészében azonban egy nagy láda is vala, melynek fenekét véletlenül ezer darab arannyal telt, elrejtett fiók képezte. Az idősb testvér, miután a rejtek nyomára akadt, öccsét, nővérét kis vendégségre hitta, melynek végén az aranyakat is feltaláltatta eléjük. „Ime — ugymond — ez az én osztályrészemhez tartozó ládában volt, anélkül, hogy tudtam volna, elrejtve. Az igazság követeli: osszuk meg ez aranyat is magunk közt.“

Apró történetkék.

Ügyvédi vizsgálat Amerikában.

Hogy miként gondolkoznak az amerikaiak az ügyvédről (persze az amerikaiakról), érdekesen illusztrálja a következő satyra, mely a legtekintélyesebb amerikai lapok egyikében jelent meg. Egy ügyvédi vizsgálaton a vizsgáló kérde a jelölttől: „Dohányzik ön?” A jelölt: „Igen, uram.” Kérdés: „Adhat ön nekem egy szivart?” Felelet: „Igen, uram.” Kérdés: „Nos hát, mi egy jó ügyvéd első kötelessége?” Felelet: „Hogy számlái a lehetőleg borsosak legyenek.” Kérdés: „Nagyon helyes. Hát még?” Felelet: „Hogy kliensei számát szaporítsa.” Kérdés: „Mikor változik önnek a klienséhez való viszonya?” Felelet: „Midőn neki költségeit felszámítom.” Kérdés: „Magyarazza ön jobban ki magát.” Felelet: „Mi akkor ellenséges viszonyban állunk egymáshoz, midőn én pénzemet követelem és ő rendesen megtagadja.” Kérdés: „Milyen lábon kell önnek állania ellenfelének ügyvédével, ha a per megindított?” Felelet: „Üzlettársamnak kell őt tekintenem.” Vizsgáló: „Nagyon helyesen van uram; ez kielégít. Ön disse lesz pályatársainak és én szívesen kívánok önnek sikert. Hát azt tudja-e, hogy én irányomban milyen kötelezettségei vannak?” Felelet: „Tökéletesen.” Kérdés: „Nos hát, mik ezen kötelességek?” Felelet: „Kötelességemben áll meghívni önt, hogy velem áldomást igyék!” Vizsgáló: „És tegyük fel,

hogyan én ezt határozottan vissza utasítanám?“ Felelet: „Még ilyen praecedens esetet nem ismerek. Ilyen esetre csakugyan nem vagyok elkészülve.“ Vizsgáló: „Önnek igaza van, és azon határozottság, melylyel ön ezt kijelenti, bizonyítja, hogy ön a jogot buzgalommal tanulmányozta. Hozassa hát elő a palaczkokat, én majd ezalatt kiállítom a diplomát!“

Gyujtogató sertés.

Péczy Imre tanyás volt. Künn lakott a tanyán, melvnek egyik üres szobájában gyakran tanyáztak a tulajdonos cselédjei is. Egyszer mig Péchy dolgai után ment, a tanyai istállóban tüzet raktak és a mellett melegedve, szalonnát sütöttek, aztán eloltották a tüzet, becsukták az ajtót — és szintén dolgaikra mentek. Az istállóban volt egy vemhes öreg sertés, ez a vendégek távozta után kutatni kezdé, hogy a bölcs cselédek nem feledtek-e ott valamit. Egy még izzó parázsra akadt, melyet aztán szépen szalma közé vitt és lobogni kezdett a láng, lánggott fogott a jászol, padlás, fojtóvá fejlett a füst és sertés koma elunva a dolgot, rőfogni, majd perzselődni kezdett. A félelmes hangokra előszaladt a tanyás, de későn. Az ól, az állal a tanya és a tanyában összes holmija lángok martaléka lett.

Történelmi naptár.

Összeállította: Leitner István.

Május hó.

1711.	május	1. A hires szathmári béke.
1813.	„	2. I. Napoleon Lützellnél győz a szövetséges orosz-porosz hadak felett.
1481.	„	3. II. Mohamed †.
1265.	„	4. Dante Alighiere, a legnagyobb olasz költő, születik (14. szep. 1321 †.)
1821.	„	5. I. Napoleon, a francziák hatalmas császára, száműzetésének 6-ik évében †.
1527.	„	6. V. Károly császár hadai beveszik Rómát.
973.	„	7. Nagy (I.) Ottó †
1429.	„	8. Az orleansi szüz felszabadítja Orleans városát az angolok ostroma alól.
1803	„	9. Schiller, a németek egyik legnagyobb költője † (1759 november 10. szül.)
1631.	„	10. Tilly, a császári csapatok parancsnoka, Magdeburgot beveszi.
1877.	„	11. „Lufti Dzelli“, török pánczélos hajó, az oroszok torpédoja által légberöppitetik.
1310.	„	12. Az 51 János vitéznek máglyán való kivégeztetése.
1717.	„	13. Mária Therézia születik. (1780. nov. 24. †.)
1798.	„	14. A francziák Milánóba vonulnak.
1867.	„	15. Miksa, mexicói császár Querétárobán elfogatik.

Temesvár, 1883. május hó 1-én.

I. évfolyam.

9. füzet.

DÉLIBÁB.

SZÉPIRODALMI
ÉS
IFJUSÁGI FOLYÓIRAT.

Megjelenik havonként kétszer, minden 1-én és 15-én.

Előfizetési árak :

Egész évre 4 frt., fél évre 2 frt., negyed évre 1 frt.

Felelős szerkesztő :

Kiadó-tulajdonos :

LÖWY MIKLÓS, IFJ. MAGYAR DÁVID.

Kiadó-hivatal :

MAGYAR TESTVÉREK PAPIR-KERESKEDÉSE.

TEMESVÁR,

MAGYAR TESTVÉREK KÖNYVNYOMDÁJA.

1883.

6966 a.

Tartalom.

<p>1. Alkalmi vers. — Költemény Bessenyei Ferenczétől 121</p> <p>2. A szem. Dr. Breuer A.-tól 123</p> <p>3. Félelem. Költemény Pacatian V. Tivadartól 124</p> <p>4. Talált levelek. 125</p> <p>5. Egy szem ára. Elbeszélés Halasi Bélától. 126</p> <p>6. Nemsokára. Költemény Gálfy Istvántól 128</p> <p>7. Pajkos diák levele 129</p> <p>8. Nép szokások. Csikos M.-tól 130</p> <p>9. Arany szavak. Erődi D.-tól 131</p> <p>10. Veterán tanférfiak arczkép- esarnoka 132</p>	<p>11. Arany mondások 133</p> <p>12. A leányka és az oroszlán. Fordította Temesi László 133</p> <p>13. Magyar dal hallatára 135</p> <p>14. Falusi vasárnapok. I. 135</p> <p>15. Az ifjuság számára: Egyveleg 136 Egészségtani szabályok 138 Hasznos tudnivalók 138</p> <p>16. Apró történetkék 139</p> <p>17. Emlékkönyv 139</p> <p>18. Történelmi naptár 140</p> <p style="padding-left: 20px;">A borítékon: Előfizetési fölhívás. Szerk. üzenetek. Kérdések. Feleletek. Talány. Számrejtvény. Megfejtések.</p>
---	--

Előfizetési fölhívás

„DÉLIBÁB”

első évfolyamának második negyedére.

Egy évnegyed áll folyóiratunk mögött, igazolására annak, hogy kitűzött föladatának mennyiben akar, s mennyiben tud megfelelni.

És mi, midőn a bekövetkező új évnegyeddel új pártolásra hívjuk föl a t. közönséget, a hiven betöltött kötelem tudatában nyugodt lélekkel hivatkozunk ezen évnegyedre.

E rövid multban rejlik egyedül illetékes bíránk, a közönség ítélete. És nekünk e rövid mult alapjának elég, melyre jövőnk létjogosultságát építjük.

Nem hazug dicsekvés mondatja velünk e nyilatkozatot. Folyóiratunk iránt a lefolyt évnegyed folyama alatt is mindjebban fokozódó figyelem és pártolás adja tollunkra a bizalom — nem az elbizakodás — e szavait.

Az új évnegyed küszöbénél szives támogatásra kérjük a t. közönséget. Minél nagyobb mérvű lesz a pártolás, annál hatályosabbá lesz erőnk a kitűzött föladat betöltésére.

A közönség becses, támogatása mellett — a pályakezdet nehézségeit átérve, edzett erőkkal, fokozott buzgalommal, tántorithatatlanul haladunk tovább eddigi irányösvényünkön.

A szerkesztőség.

Az előfizetési pénzeket kérjük ifj. Magyar Dávid urhoz (Temesvár, Magyar-féle papir-kereskedés) beküldeni.